

R. P. R.

DOS. Nr.40005

VOL. Nr.136

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Ancheta

Data

1531958

P 000148, Vol. 136

P 48/136

Urmează Vol. Nr.137

11136

N=2

11

DOSAR Nr. _____

LORINCZ ERNEST

Din partea tovarășului Moghioroș

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI

SECRETARIAT-

C A T R E

PARTIDUL MUNCITORESC ROMAN
COMITETUL CENTRAL
Comisia Controlului de Partid
Pers. Tov. Vălcu.

Vă trimitem alăturat încă 4 (patru) dosare,
cuprinzând declarații ale Dr. LORENZ ERNEST.

Vă rog să ne confirmați primirea.

MAIOR DE SECURITATE

W. Kuylytan

1 Dos 99 file
1 Dos 137 file
1 Dos 169 file
1 Dos 15 file.

15 iulie 1952

Nr. 362

L

18 Iunie 1952 ¹⁹²

Strict Secret

R E F E R A T
=====

Privind cazul numitului Dr. LÖRINCZ ERNEST.

In vara anului 1950, D.G.S.S. a deținut un bogat material informativ în care se aduceau calomniile și injurii la adresa unor tovarăși conducători ai P.M.R.-
Intregul material a fost redactat de către Dr. LÖRINCZ ERNEST, despre care a avut cunoștință și Prof. BOGDAN TIBERIU.- Pe referatul întocmit în legătură cu aceasta, Tov. TEOHARI GEORGESCU a pus următoarea rezoluție :

"Tov. PINTILIE, trebuie luat măsuri urgente de reținerea și cercetarea celor doi. Astfel lucrurile vor lua proporții. Dacă nu este sănătos, să fie internat. Altfel trebuie să răspundă de calomniile lansate.- Nu mai putem lăsa o zi liberi indivizi care calomniază conducerea Partidului.
ss/Teohari Georgescu"

Intregul material dat de către LÖRINCZ ERNEST este scris pe mii de pagini, în care aduce o serie de grave acuzații conducătorilor U.P.M. în frunte cu BANYAI LADISLAU, GAAL GAVRIL, CZIKO și alții, demonstrând pe bază de fapte și documente, că aceștia duc o politică nemarxistă, diversionistă, naționalistă, șovină și antisovietică.-

LÖRINCZ ERNEST afirmă cu tărie că toată această politică dusă de "banda lui BANYAI LADISLAU" membru în C.C. al U.P.M., a fost dusă cu știrea și aprobarea lui VASILE LUCA.-

Pentru a dovedi toate aceste acuzații, LÖRINCZ ERNEST analizează în mod amănunțit toată activitatea naționalistă și contra-revoluționară a conducătorilor U.P.M.-ului, desfășurată în o serie de scrieri, apeluri, articole, cărți didactice și lucrări literare.-

Astfel, analizând fiecare aliniat al "Apelului U.P.M." cu ocazia alegerilor din 1946, spunea :

"Sustin cu deplina mea conștiință politică și membru al Partidului, că în privința otravei naționaliste, propaganda electorală a U.P.M.-ului a întrecut lozincile naționaliste ale partidelor fasciste din Ungaria ale lui HORTHY.- Pentru aceasta avea nevoie banda lui BANYAI de lista maghiară independentă".-

Apoi citând în continuare din aliniatul 12 al Apelului U.P.M. :

"Am creiat printr'un decret posibilitatea lecuirii abuzurilor de care a suferit societatea agricultorilor maghiari, în legătură cu reforma agrară.- Acum trebuie să veghem ca realizarea practică să se facă în mod drept".-

LÖRINCZ ERNEST analizând acest aliniat spunea :

"Așa a compromis banda lui BANYAI, cu știrea tov.VASILE LUCA, reforma agrară, una din realizările cele mai revoluționare ale P.C.R. în fața maselor largi maghiare".-

LÖRINCZ ERNEST analizând mai departe cărțile literare și didactice editate de conducerea U.P.M.-ului în frunte cu BANYAI, GAAL și CZIKO, arată că aceștia au permis editarea unor cărți didactice între anii 1949-1950, în care erau trecute diferite pasagii din poeziile și articolele unor scriitori din 1905-1908, care atunci aveau un conținut progresist, astăzi însă fiind cu totul necorespunzătoare.-

Deaceea LÖRINCZ ERNEST spunea :

"BANYAI și GAAL în loc să popularizeze scriitorii care vorbesc despre realismul socialist și în primul rând pe scriitorii sovietici, ei au popularizat pe scriitorii francezi și englezi ca: HONORÉ de BALZAC, CHARLES DICKENS și EMILE ZOLA".-

În legătură cu marele poet progresist maghiar ADY, LÖRINCZ ERNEST mai arată că BANYAI și GAAL au publicat în cărțile didactice maghiare, pasagii ca :

"ADY a văzut în revoluția burgheză o necesitate pentru revoluția socialistă, introducând aceasta în rândurile claselor subjugate, prin intermediul literaturii".-

Analizând aceste rânduri, LÖRINCZ ERNEST arată că BANYAI și GAAL au făcut prin aceasta o provocare naționalistă și antimarxistă, omițând rolul lui MARX, ENGELS, LENIN și STALIN în revoluția socialistă, cu scopul de a scoate în relief avantgardismul naționalist maghiar.-

Analizând greșelile comise de colectivul care a întocmit "Istoria Literaturii Maghiare", arată următoarele :

"Colectivul nu numai că nu a studiat operele savanților sovietici în legătură cu literatura maghiară, dar nu s'au documentat cu privire la teoriile literare ale savanților sovietici;

Colectivul a folosit des citate din operele "savantului" burghez SCHÖPFLIN, a folosit citate din revista literară burgheză "NYUGAT" (Apus), a folosit în manuscris limbajul esteticii idealiste burgheze, în legătură cu problema națională nu a aplicat principiile leninist-staliniste;

N'a arătat în manuscris dacă operele literare oglindesc punctele de vedere și scopurile claselor exploatare sau exploatare;

A lipsit din manuscris tratarea legăturilor literare ruso-maghiare și româno-maghiare;

Colectivul a citat poezii populare maghiare anti-ruse din anii 1848-1849;

Colectivul a propagat concepțiile ti-toiste privind "fедераția țărilor din bazinul Dunării";

A dat mare amploare operelor literare cu caracter bisericesc;

A folosit citate în legătură cu injurarea evreilor;

KOSUTH a fost prezentat în politica lui națională pe acelaș plan cu TOV. STALIN în legătură cu problema națională;

Colectivul a susținut că Revoluția Socialistă din Ungaria în anul 1919, a fost pregătită de intelectualitatea maghiară revoluționară, împreună cu avantgarda "intelectuală" a clasei muncitoare;

În general, colectivul a amestecat principiile și teoriile marxiste cu cele burgheze".-

În concluzie, LÖRINCZ ERNEST în materialul informativ mai arată că prin editarea unor asemenea cărți literare și didactice, colectivul de redactare condus de BANYAI și GAAL, a vrut să introducă în rândul marelor maghiare otrava naționalistă burgheză și totodată să se ploconească în fața culturii apusene.-

LÖRINCZ ERNEST mai arată că provocarea naționaliștilor maghiari din R.P.R., prin intermediul literaturii, s'a petrecut cu cunoștința naționaliștilor din Ungaria, spunând :

"Pentru tipărirea unor asemenea cărți literare și didactice, nu numai VASILE LUCA și cadrele alese de el din C.C. al U.P.M.-ului sunt răspunzători, ci fără nicio discuție sunt vinovați și tov. REVAI (ideologul Partidului celor ce muncesc din Ungaria) și alții care s'au jucat cu focul periculos al naționalismului burghez.- Aceștia au dat sprijin prin tactica ideologică naționaliștilor maghiari din țara noastră, lui VASILE LUCA și alora, pentru a începe o activitate contra-revoluționară pe plan cultural".-

Din materialul informativ scris de LÖRINCZ ERNEST, mai rezultă următoarele : LÖRINCZ ERNEST în discuțiile avute cu SZELL, ministrul plenipotențiar al Ungariei în R.P.R., KALLAY, atașat cultural și Dr. SOLYMAR MAGDA, atașat la legația maghiară în R.P.R., i-au spus că ar fi bine ca centrul cultural al maghiarilor din toate țările de democrație populară să fie la Budapesta, iar în R.P.R. să fie redactată, editată și difuzată Istoria Literaturii Maghiare pentru toate țările de democrație populară unde sunt maghiari.-

Pentru a-și atinge scopul urmărit, susnumiții au luat legătură cu Ministerul Învățământului Public din R.P.R.-

Din toate cele de mai sus, LÖRINCZ ERNEST trage concluzia că aceasta este o politică titoistă-rajkistă. Titoiștii și rajkiștii văzând că nu reușesc politica lor prin federalizarea țărilor din bazinul Dunării, au urmărit să folosească existența minorităților ma-

ghiare ca o putere contra-revoluționară pe plan cultural, începând cu minoritatea maghiară din U.R.S.S.- Deasemenea, LÖRINCZ ERNEST mai spunea :

"Din lipsa de vigilență și din tactica greșită a tov.MATYAS RAKOSI și REVAI, precum și a tov.VASILE LUCA, banda fracționistă a C.C. a U.P.M.-ului a desfășurat în mod conștient o activitate naționalistă în țara noastră, al cărei rezultat se poate vedea în literatura maghiară editată și difuzată de conducătorii U.P.M.-ului".-

Vorbind despre Universitatea Maghiară din Cluj, LÖRINCZ ERNEST arată că nu întâmplător au ajuns în posturi de conducere la Universitatea Maghiară din Cluj, cei mai devotați oameni ai lui HORTHY, membri ai "ordinului viteaz" ca: Dr.BUZA LASZLO, HAJNAL IMRE, RAYTY TIVADAR etc.-

Nu este întâmplător nici faptul că VASILE LUCA și TEOHARI GEORGESCU nu au luat măsuri pentru arestarea sau cel puțin supravegherea membrilor "ordinului viteaz" din România și au lăsat aceste elemente hortiste să ajungă în posturi de conducere, ceea ce dovedește că VASILE LUCA a urmat o linie hortistă-rajkistă-titoistă, scopul fiind apărarea și în ilegalitate a "vitejilor" hortiști.-

Mai departe, LÖRINCZ ERNEST afirmă :

"Dacă e nevoie, oricând declar și dau în scris că am deplină încredere în tov.ANA PAUKER, CHISINEVSCHI, BUICAN, MOGHIOROS ALEX. și ROLLER MIHAIL, dar n'am încredere în BANYAI LADISLAU și VASILE LUCA".-

În sfârșit, LÖRINCZ ERNEST arată că conducătorii U.P.M.-ului susțineau că au reușit să atragă, pentru scopurile lor, pe VASILE LUCA și TEOHARI GEORGESCU

Antisemitismul conducătorilor U.P.M. și manevrele lor naționaliste erau făcute cu scopul de a arăta că în sânul C.C. al P.M.R. sunt două fracțiuni : una formată din tov.ANA PAUKER, CHISINEVSCHI și ROLLER și alta formată din VASILE LUCA, TEOHARI GEORGESCU, MIRON CONSTAN-
TINESCU și

LÖRINCZ ERNEST spunea :

"După părerea mea, conform impresiilor și dovezilor mele concrete nenumărate, tov. LUCA este un bandit dușman al lui STALIN și dacă tov. LUCA este un bandit dușman al lui STALIN, atunci trebuie urât lichidat fizicește".-

In continuare, LORINCZ mai spunea :

"In Jugoslavia, comuniștii sunt în ilegalitate datorită lui TITO, dar LUCA și TEOHARI GEORGESCU vor cădea cum au căzut RAJK și COSTOV, aceasta datorită datelor informative servite de cadrele staliniste (cum este și el), care dau ajutor organelor de contra-spionaj sovietic".-

+

+

+

In baza materialului existent, conform rezoluției tov. TEOHARI GEORGESCU, în ziua de 15 Iulie 1950 s'a trecut la reținerea și cercetarea numiților : LÖRINCZ ERNEST și BOGDAN TIBERIU, stabilindu-se următoarele :

1.- LÖRINCZ ERNEST, născut la 2 Aug.1918, în Cristur-Odorhei, fiul lui Andrei și Rozalia (decedați), orig.soc.mic burgheză (tatăl său a fost învățător), de profesie medic, fost conferențiar la catedra de marxism-leninism din Tg.Mureș și Consilier la Ministerul Invățământului Public, nu posedă avere, căsătorit cu GUZMAN ELISABETA, activistă la C.C. al U.F.D.R., cu ultimul domiciliu în București B-dul Generalisimul Stalin Nr.90.-

In perioada 1936-1940 a activat în Partidul Comunist din Ungaria, fiind recomandat de tov.ZÖLDI ALEXANDRU și KALLAY (membri în Biroul Politic al Partidului Celor ce Muncesc din R.P.U.).-

A participat la toate acțiunile Partidului Comunist Ungar în orașul Debrețin și în jud.Hajdu.

In anii 1940-1944 a activat în orașul și jud.

Cluj, iar din 1944 în Partidul Comunist Român.-

Incepând din anul 1944 a lucrat ca activist de partid în mai multe regiuni și județe ale țării, unde au existat și organizații ale U.P.M.-ului, având astfel posibilitatea să vadă îndeaproape activitatea Comitetului Central al U.P.M.-ului, fiind și membru în C.C. al U.P.M.-

Fiind cercetat în legătură cu întregul material existent scris de el, LÖRINCZ ERNEST a recunoscut că el este singurul autor al acestui material în care aduce acuzații grave la adresa unor tovarăși cu munci de răspundere și conducători ai P.M.R.-ului.

Declară că-și menține toate afirmațiile făcute în materialul și documentele prezentate de el, iar în complectarea celor afirmate în materialul respectiv, în declarațiile sale date între 18 - 27 Iulie 1950 spune :

"Văzând acțiunile și manifestările naționaliste,antistaliniste ale conducătorilor U.P.M.-iști, a fost datoră mea stalinistă, ca să lupt împotriva acestor manifestări dușmănoase, să particip și eu la demascarea elementelor antistaliniste,ti-toiste din sânul P.M.R.-ului și U.P.M.-ului.

Conducătorii U.P.M.-ului în frunte cu BANYAI LADISLAU, au declarat deschis că acțiunile lor dușmănoase, politica lor antistalinistă, este cunoscută,aprobată și îndrumată de VASILE LUCA.-

In satele maghiare, U.P.M.-iștii au ajutat pe elementele chiaburești în dauna țăranilor săraci și mijlocași. In majoritatea cazurilor, organizațiile satești ale U.P.M.-ului au fost conduse de elemente chiaburești.- Conducătorii U.P.M.-ului fiind întrebați despre toate acestea, au răspuns că și VASILE LUCA știe și este de acord cu acest lucru".-

In continuare, mai declară :

"Este important să menționez faptul că conducătorii U.P.M.-ului în problema națională din România, au mers după broșurile și discursurile lui VASILE LUCA și nu după operele geniale ale Marelui STALIN. Iar operele lui VASILE LUCA au fost lipsite de citate din operele Marelui nostru STALIN în legătura cu problema națională".-

"Conducătorii U.P.M.-ului mi-au spus de câteva ori deschis că în R.P.R. VASILE LUCA este conducător politic și ideologic, fiindcă el ține în mâna lui pe și TEOHARI GEORGESCU.- Deci, ei, conducătorii U.P.M.-ului, pot să aranjeze orice în problemele maghiare cu ajutorul și sub îndrumarea lui VASILE LUCA.-

Astăzi când se pune problema de bolșevizare a Partidului nostru, problema de sovietizare a țării noastre, după învățăturile și sub îndrumarea și conducerea Marelui nostru STALIN, trebuie să înlăturăm, trebuie să nimicim pe toate elementele antistaliniste, titoiste fracționiste".

Vorbind despre CZIKO LAURENTIU, BANYAI și CZIKO NANDOR din C.C. al U.P.M.-ului, precum și despre SZABO NANDOR deputat din Trei Scaune, LORINCZ ERNEST arată că aceștia i-au spus că VASILE LUCA ține sub influența sa pe TEOHARI GEORGESCU și că ei pot aranja orice și oricând prin Ministerul de Interne.-

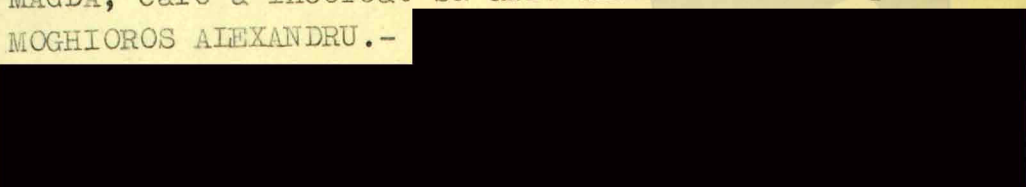
În legătură cu aceasta, LÖRINCZ ERNEST spunea :

"Ei mi-au dat să înțeleg că și tov. TEOHARI GEORGESCU urmează și ajută linia naționalistă titoistă dusă de tov. VASILE LUCA".-

Fiind adus la D.G.S.S. și cercetat în continuare, în legătură cu persoanele dela Legația Maghiară, pe care le-a cunoscut, LÖRINTZ ERNEST în declarațiile sale din 11 Oct.1950, arată următoarele :

Cu ocazia unei recepții la Legatia Cehoslovacă, tov.CZIKO i-a făcut cunoștință cu Dr.SOLYMAR MAGDA atașată la Legatia Maghiară.-

Înainte de 7 Nov.1948, fiind invitat la o recepție la Ambasada Sovietică, s'a întâlnit și cu SOLYMAR MAGDA, care a încercat să afle anumite date despre tov. MOGHIOROS ALEXANDRU.-

În discuțiile purtate cu SOLYMAR MAGDA, aceasta i-a spus :

"Noi intelectualii maghiari nu avem perspective de viitor în R.P.R. și dacă urmăm linia P.M.R.-ului, urmăm o linie șovină românească".-

LÖRINCZ ERNEST arată că SOLYMAR MAGDA a căutat să-l convingă că ar fi mai bine dacă centrul culturii maghiare din R.P.R. ar fi Budapesta, arătându-se în discuție foarte încântată de RAJK.-

Vorbind despre ambasadorul Ungariei în R.P.R., LÖRINCZ ERNEST arată că a cunoscut pe tov.SZELL EUGEN ca pe un element naționalist maghiar, care a mers pe linia naționalistă, rajkistă-titoistă în problemele populației maghiare din R.P.R.-

Activitatea dăunătoare a lui SZELL a fost ajută și de C.C. al U.P.M.-ului. Dealtfel, REVI, SZIGETI și CZIKO i-au spus că și VASILE LUCA a avut păreri bune despre SZELL EUGEN și a știut despre activitatea lui.

Fiind transferat din nou la D.G.S.S. și cercetat asupra afirmațiilor sale, LÖRINCZ ERNEST declară în ziua de 14 Nov.1950, că după rezoluția Biroului Informativ asupra situației din Partidul Comunist din Jugoslavia, a văzut foarte limpede că imperialiștii anglo-americani vor depune tot efortul ca în noua reședință a Biroului Informativ din București, să creieze o situație asemănătoare Jugoslaviei.-

Pentru susținerea acestor afirmații, LÖRINCZ ERNEST spunea :

"Această rezoluție a învățat pe adevărații comuniști, din care susțin că fac și eu parte, ca să ascute cât mai mult vigilența revoluționară, chiar față de unii activiști sau față de unii membrii ai C.C. al P.M.R.".-

LÖRINCZ ERNEST mai arată că toată activitatea sa politică în cadrul P.C.R.-ului, începând din anul 1944, este plină de luptă împotriva naționaliștilor unguri, împotriva antisovietismului și împotriva fasciștilor unguri, care au ajuns în posturi de mare răspundere.- Pentru dovedirea celor de mai sus, susținea că are documente concrete.-

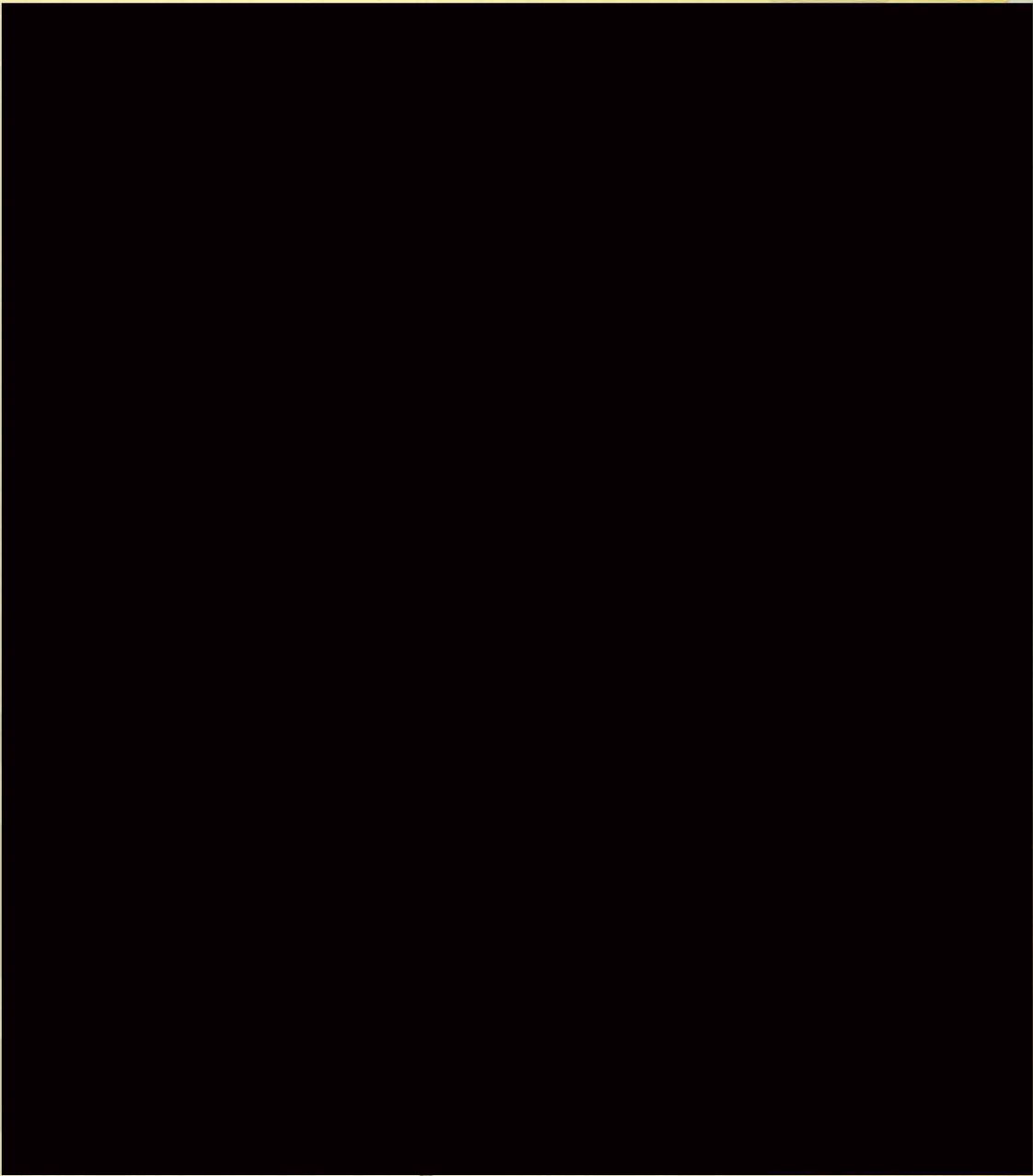
În legătură cu invinuirea ce i s'a adus în sensul că nu are încredere în Secretariatul C.C. al Partidului Muncitoresc Român, LÖRINCZ ERNEST spunea :

"Am procedat partinic, cu mare devotament față de tov. STALIN, față de P.C.(b) al U.R.S.S. și față de adevărații comuniști din Secretariatul P.M.R.".-

În ultima sa declarație, LÖRINCZ ERNEST arată că scopul notelor sale informative a fost ca să aducă la cunoștința conducătorilor staliști din țara noastră, și al Marelui Partid Bolșevic condus de Marele Stalin, acțiunile antistaliniste sau pseudostaliniste ale elementelor naționaliste și fracționiste din R.P.R.-

Pericolul a fost și este cu atât mai mare, declară LÖRINCZ ERNEST, pentru că acești conducători ai U.P.M.-ului au avut și au și astăzi legături strânse cu elemente naționaliste raskisto-titoiste din Ungaria.-

Conducătorii U.P.M.-ului au avut legături și cu RAJK, când acesta era ministru de interne și externe al Ungariei.-

██████████ LORINCZ ERNEST a rămas în continuare internat în Spital ██████████ până la 26 Iulie 1951, când s'a hotărât încadrarea sa în U.M.P. pe timp de un an.-

2.- BOGDAN TIBERIU, profesor, fost inspector general la Ministerul Invățământului Public, cu ultimul domiciliu în București Piața Sahia Nr.4, în declarația sa din 10 Aug.1950 arată că LÖRINCZ ERNEST de repetate ori s'a manifestat hotărât împotriva conducătorilor U.P.M.-ului. El a demonstrat pe bază de fapte că aceștia duc o politică nemarxistă și diversionistă.

BOGDAN TIBERIU mai arată că ideea fundamentală a lui LÖRINCZ ERNEST a fost că BANYAI, CZIKO, BALOGH EDGAR și ceilalți duc o politică împotriva tov.MIHAIL ROLLER și IOSIF CHISINEVSCHI, deoarece ei sunt "cadre moscovite", iar BANYAI în special preferă cadrele "comuniste de apus".

În continuare, BOGDAN TIBERIU mai arată că LÖRINCZ ERNEST fiind mai întotdeauna exagerat, multe chestiuni ale sale le-a considerat drept trăncăneli de-ale lui, care se datoresc "țicnelii" lui LÖRINCZ.-

BOGDAN TIBERIU în încheere arată că odată întâlnindu-se cu LÖRINCZ ERNEST la cofetăria "Nestor", i-a spus că el mâzgălește numai hârtia cu țicnelile lui și apoi cei în drept vor alege ceea ce îi interesează.-

Intrucât Prof.BOGDAN TIBERIU a fost acela care a tradus din limba maghiară în românește o parte din materialul scris de LÖRINCZ ERNEST, neavând deci niciun amestec în legătură cu materialul calomnios scris de LÖRINCZ ERNEST, în ziua de 10 Oct.1950, BOGDAN TIBERIU a fost pus în libertate.-

C o n c l u z i u n i :

Atât din studierea materialului informativ și din cercetarea lui LÖRINCZ ERNEST în anul 1950, cât și din ancheta verbală făcută în 1952, rezultă că LÖRINCZ ERNEST aduce o serie de acuzații lui VASILE LUCA, considerându-l ca susținătorul, sprijinitorul și îndrumătorul C.C. al U.P.M.-ului în frunte cu BANYAI LADISLAU, GAAL GAVRIL și CZIKO, acuzându-i de activitate naționalistă, titoistă și rajkistă.-

31 14

Deasemeni rezultă din materialul existent că LÖRINCZ ERNEST consideră pe TEOHARI GEORGESCU ca un susținător al politicii naționaliste a lui VASILE LUCA.-

Materialul informativ redactat de LÖRINCZ ERNEST se compune din mii de pagini scrise în limba maghiară (foi volante și caiete), precum și unele documente.-

Față de poziția avută în anchetă și afirmațiile făcute de LÖRINCZ ERNEST în 1950, în care aducea injurii unor conducători de atunci ai P.M.R.-ului și față de declarația prof. BOGDAN TIBERIU (reținut în 1950 împreună cu LÖRINCZ ERNEST) în care afirma că LÖRINCZ ERNEST n'ar fi normal, LÖRINCZ ERNEST a fost supus unui examen medical la Cabinetul Medical DGSS și internat la Spital [redacted]

Rapoartele Spitalului [redacted] fiind redactate confuz, precum și poziția hotărâtă pe care se menținea LÖRINCZ ERNEST în "calomniile" ce le aducea unor foști conducători ai P.M.R.-ului, ne-au determinat să-l încadrăm în U.M.P. pe timp de 12 luni.-

În urma apariției documentelor de partid în care se arăta activitatea contra-revoluționară a lui VASILE LUCA s'a reluat întreg materialul existent scris de LÖRINCZ ERNEST.- Acest material fiind redactat în unele locuri confuz și necesitând o analiză temeinică, LÖRINCZ ERNEST a fost adus la D.G.S.S., unde el a continuat să-și susțină cu tărie toate afirmațiile făcute în întregul material.-

Față de cele de mai sus,

P r o p u n e m :

- Punerea în libertate de îndată a lui LÖRINCZ ERNEST.

- Creiarea condițiilor de internare într'un sanatoriu, în vederea restabilirii sănătății sale,

32¹⁵

reparându-se prin aceasta o gravă greșală, care a fost săvârșită față de Dr.LÖRINCZ ERNEST.-

- Trimiterea întregului material existent la Comisia de Control a Partidului.-

MINISTERUL DE SECURITATE,

Dulghera

Dulghera

In. P. Arlic,
 trebuie luate măsuri
 urgente de reținere și
 cercetarea celui din office
 lucrurile nu sunt propriu
 spunând în ordine
 în referință

Nr. 121/16 Iunie 1950
 16
 nu se
 de Coloman
 nume
 în li
 în

R E F E R A T

Vă referim următoarele :
 Dr. LORINCZ ERNEST, de profesie medic, în prezent
 șef al Ministerului Învățământului Public, domiciliat în
 București Bdul. Generalissimul I.V. Stalin Nr. 90 este autorul
 unui bogat material dat sub formă de denunț în care aduce
 ofense și calomnii la adresa tovarășului Vasile Luca, Secre-
 tar al Partidului Muncitoresc Român și Vicepreședinte al
 Consiliului de Miniștri, care - după părerea lui Lörincz Er-
 nest - ar fi părtaș la faptele săvârșite de "banda lui BANY-
 AI LADISLAU " membru în Comitetul Central al Uniunii Popu-
 lare Maghiare.

13.7.950

Top. Dumitru b.

- Materialul de
 de Lörincz se
 la noi, a fost
 la trăsura de în-
 ștercare.
 - ovi. Dispoziții
 având lui Lörincz
 Bopdan -
 - Trebuie cercetate
 în legătură cu
 figurile la pînă
 Ludueg

Susnumitul afirmă că "dacă e nevoie oricând declar și
 dau și în scris că am deplină încredere în tovarășii: Ana
 Pauker, Chișinevschi Iosif, Buican Alexandru, Moghioroș Alex-
 andru și Roller Mihail....dar nu am încredere în Banyai La-
 dislau (citează și alte persoane) și în Vasile Luca până
 ce nu vor justifica că ceace au jucat ani de-a rândul a fost
 un rol bine jucat și că despre acest rol naționalist-fascist
 de avut cunoștință C.C. al Partidului Bolșevic al Uniunii So-
 vietice, tovarășii Ana Pauker, Chișinevschi, Buican, Moghioroș
 și Roller. Dacă aceasta va fi justificată de ei atunci o să
 am încredere și în ei, dar până atunci nu, ...și ca un dușman
 de moarte voiu lupta contra lor (contra lui Banyai și ceilalți)
 și contra celor mai periculoși dușmani, până la nimicirea
 completă a bandei lui Banyai". -

Lorincz Ernest presupune că "această bandă este o a-
 gentură imperialistă".
 Din citirea materialului se vede cum Lörincz Ernest
 interpretează în felul său toate faptele de care are cunoș-
 tință că sunt în legătură cu tovarășul Banyai Ladislau.
 Despre reforma agrară Lorincz Ernest scrie că "banda
 lui Banyai cu știrea Top. Vasile Luca a compromis reforma a-
 grară în fața maselor largi maghiare".
 Din felul cum a fost redactat și aplicat procesul ver-
 bal privind planul de lucru al manualelor cu limba de preda-
 re maghiară, Lorincz Ernest trage următoarea concluzie: "așa
 au explicat conducătorii Uniunii Populare Maghiare procesul

verbal, adică în interiorul Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, sunt două curente, curentul antistalinist al tovarășilor Ana Pauker, Chișinevschi și Roller și curentul sănătos, stalinist al tovarășilor Vasile Luca, Miron Constantinescu. Așa au infectat cu otrăvă lor fracționistă masele maghiare împotriva tovarășilor Ana Pauker, Chișinevschi și Roller ".-

Față de ciangăi " Fratele Banyai-spune Lorincz- urmează aci linia politică-ideologică și metoda lui Hitler și a fratelui Szalasi ".

Lorincz Ernest și-a pus întrebarea: "Cu cine ași fi putut eu să comunic observațiile mele, dacă Secretarul General al Partidului nostru este sub influența lui Vasile Luca? Ași fi putut eu să mă duc cu datele mele la Tov. Ana Pauker și Chișinevschi ? Nu! Sunt sigur că ei ar fi primit aceasta ca o provocare, tendințe de subminare contra Tov. Vasile Luca și Gheorghiu Dej, precum și contra colaboratorilor și propagatorilor lui Vasile Luca ".

"Informațiile" date de Lorincz Ernest sunt scrise pe sute de pagini și se observă un interes deosebit din partea lui de a analiza tendențios cuvânt cu cuvânt din scrierile (processe verbale, apeluri, articole, etc) ale tovarășului Banyai Ladislau și a celorlalte persoane și de a le da o interpretare "naționalistă-fascistă".

Menționăm că acest material a fost predat la Direcția V-a din D.G.S.P.

La redactarea materialului Lorincz Ernest a fost ajutat de către Prof. Bogdan Tiberiu, fost Inspector General la Ministerul Invățământului Public.-

Lorincz Ernest a scris acest material în limba maghiară, iar Bogdan Tiberiu l-a tradus în românește.-

După un timp Lorincz i-a spus lui Bogdan că a găsit omul în care se poate avea încredere și căruia trebuie să i se dea tot materialul, indicând pe secretara Tov. Ministru Buican și chiar pe Tov. Ministru Buican.-

Plicurile urmau să fie predate prin Bogdan, întrucât Lorincz în acel timp evita să se întâlnească cu Tov. Ministru Buican.-

Din informațiuni Lorincz și Bogdan-în timpul când era Ministru Tov. Vasilichi-au controlat împreună cu alte cinci persoane, traduceri manualelor ce urmau să fie editate de

4 18

Editura de Stat.-

Deși ei erau funcționari de stat, totuși au ridicat câte 16.000 lei, ceea ce ar reprezenta drepturile de autor, control, etc. Acest fapt a fost sesizat de Ministerul de Finanțe tovarășului Ministru Buican.-

Lorincz Ernest a făcut cunoștință cu Bogdan Tiberiu în anul 1945-1946 la Cluj.

În anul 1948-49 Bogdan Tiberiu a fost mutat la București la Direcția de Studii din Ministerul Învățământului Public, unde s'a întâlnit din nou cu Lorincz Ernest.-

Cu ocazia verificărilor membrilor de partid, Lorincz "s'a îmbolnăvit" atunci când i-a venit rândul, comunicându-i lui Bogdan că are deslegare pentru a se îmbolnăvi.

Având în vedere faptul că materialul calomniator și tendențios față de unii tovarăși din Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român, a fost redactat de către LORINCZ ERNEST împreună cu BOGDAN TIBERIU, și deci din aceasta rezultă că și BOGDAN TIBERIU este complice în acțiunea de defăimare dusă de LORINCZ, propunem reținerea atât a lui LORINCZ ERNEST cât și a lui BOGDAN TIBERIU și cercetarea lor pentru a se vedea cauzele adevărate care i-a determinat să întreprindă această acțiune provocatoare.-

LOCOTENENT DE SECURITATE

fo: Muzile

- 531 -
1 arestat

25. xi. 1950.

- Va fi internat în spitalul de boli mintale și lină în strictă supraveghere.
- După însușirea sa se va relua ancheta.
- Suma de lei 117.000 în fi familie.

25 noiembrie 1950

519

R E F E R A T

L. DE SECURITATE
Rusu Mircea

23. xi. 1950

Roș a se aproba propunerea din prezentul referat
Gheorghiță

Privind pe numitul LÖRENCZ ERNEST, reținut la 16 Iulie 1950, pentru faptul de a fi scris un bogat material calomnios la adresa unor tovarăși conducători ai P.M.R.

x

REZULTATUL CERCETĂRIILOR:

LÖRENCZ ERNEST, de profesie medic, fost conferențiar la catedra de marxism-leninism din Tg. Mureș și consilier în Ministerul Învățământului Public, născut în Cristur-Odorhei, la 2 August 1918, fiul lui ANDREI și ROZALIA (decedați), origina socială mic burgheză (tatăl său a fost învățător, căsătorit cu GUZMAN ELISABETA, muncitoare, activă la C.C. U.F.D.R., avere nu posedă, domiciliat în București B-dul Generalismul Stalin Nr.90.

Din declarațiile sale rezultă că în anii 1936/40, a activat în Partidul Comunist din Ungaria, fiind recomandat de Tov. ZOLDI ALEXANDRU și KALLAY, actualmente membrii în Biroul Politic al Partidului Celor ce Muncesc din R.P.U., participând la toate acțiunile Partidului Comunist Ungar, în orașul Debrețin și în Jud. Hajdu.

În anii 1940-1944, a activat în orașul și Jud. Cluj, iar din 1944 în P.C.R., neverificat până în prezent.

Susnumitul declară că începând din anul 1944, a lucrat ca activist de partid în mai multe regiuni și județe ale țării, unde au existat și organizații ale U.P.M.-ului, având astfel posibilitatea să vadă îndeaproape activitatea Comitetului Central al U.P.M., fiind și membru în Comitetul Central al acestei organizații.

Cercetat în legătură cu materialul tendențios scris de el, acesta recunoaște că el este singurul autor al acestui material în care aduce calomnii și insulte gro-

solane unor tovarăși cu munci de răspundere și conducători ai P.M.R.

În timpul anchetei are aceeași atitudine dușmănoasă, calomnioasă și de insulte la adresa persoanelor vizate de el, în materialul mai sus amintit.

Cerându-i-se lămuriri asupra celor scrise de el, se scandalizează și refuză să răspundă în mod normal.

Atât în arest cât și la anchetă, aduce insulte organelor noastre, țipă, strigă lozinci și se bate cu capul de pereți.

În urma acestor manifestări, s'a luat măsura internării lui la Spitalul Central de boli mintale, unde a fost ținut în observația medicilor de specialitate ^{mai mult} timp de 57 zile.

Din avizul acestui spital, rezultă că susnumitul prezintă "stări de astenie nervoasă cu turburări neurovegetative accentuate cu tendințe impulsive, care necesită un tratament medical și social".

CONCLUZIUNI:

Din cercetări s'a stabilit că Dr. LÖRENCZ ERNEST, este autorul materialului calomnios, fapt recunoscut și susținut de acesta.

Atât din manifestările lui în timpul anchetei, cât și din avizul medicilor de specialitate, rezultă că este un bolnav mintal, care are totuși momente de luciditate, dar și atunci rămâne pe aceeași poziție a ideilor sale fixe.

PROPUNERI:

Pe baza celor de mai sus, opinăm pentru internarea susnumitului la un spital până la vindecarea lui completă, după care să fie ținut în supraveghere.

Cu prilejul percheziției domiciliare, s'a ridicat din locuința sa, suma de lei 117.000.- pentru care opinăm să fie pusă la dispoziția soției sale, întrucât nu există suspiciuni asupra acestei sume.

LT. DE SECURITATE

Rusu Mircea
Rusu Mircea

tivitatea Comitetului Central al U.P.M., fiind și membru în Comitetul Central al acestei organizații.-

Cercetat în legătură cu materialul tendențios scris de el, acesta recunoaște că el este singurul autor al acestui material în care aduce calomnii și insulte grosolane unor tovarăși cu munci de răspundere și conducători ai P.M.R.

În timpul anchetei are aceeași atitudine dușmănoasă, calomnioasă și de insulte la adresa persoanelor vizate de el, în materialul mai sus amintit.-

Cerându-i-se lămuriri asupra celor scrise de el, se scandalizează și refuză să răspundă în mod normal.-

Atât în arest cât și la anchetă, aduce insulte organelor noastre, țipă, strigă lozinci pereți.-

CONCLUZII:

Din cercetări s'a stabilit că Dr. LORENCZ ERNEST, este autorul materialului calomnios, fapt recunoscut și susținut de acesta.-

PROPUNERI:

Față de cele de mai sus, propunem internarea susnumitului în U.M.P. pe timp de 2 ani.-

LT. DE SECURITATE,
Rusu Mircea

LORENTZ ERNEST

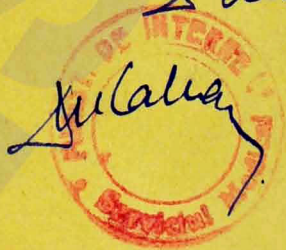
L. Hansen.

26.7.1920

923

- Va fi interesat la Centrul de Cercetari si Masurari de Stat si de Statistica.
- Va veni interesat la Repartitiunea Retinutului L. E. din celula 4
- Va veni prezentand o stare nervoasa propunandu-se sa se duca la Spitalul de Stat N° 9 (Central)

Hansen

N° 138

26.7.1920

DIRECTIUNEA GENERALA A SECURITATII POPORULUI

Nr. 336802

27 Iulie 1950

Vă trimitem prin delegatul nostru pe
numitul LORENTZ ERNEST, ce urmează a fi in-
ternat sub sigură pază, la acel spital la dis-
poziția acestei Direcțiuni Generale.-

COLONEL DE SECURITATE

*Aun jorimit
originalul
acestei scobure
Lt. Hosiou et. Tai*

LT. DE SECURITATE
[Signature]

DIRECTIUNEA GENERALA A SECURITATII POPORULUI

Nr. 336802

4 August 1950

SPITALUL CENTRAL

Rugăm a ni-se comunica urgent
rezultatul observațiilor făcute asupra Dr.
LORENTZ ERNEST, precum și avizul Dvs.
asupra celui de mai sus.

LT. COLONEL DE SECURITATE

R. P. R.

Ministerul Sănătății
Spitalul de Stat [redacted] (Central)
BUCUREȘTI - TEL. 4.05.80

1950, Luna August, Ziua 7
Nr. 6863/950

*15/8/950
Tor. Bucuresti
Bi 26
15-8-950
858*

*28/8/950
Cred. disp. Tor. Col. 4
am prezentat Tor. Col. 4
cu cat pe
in pie a dus p. aut. Tor.
Cred. disp. Tor. Col. 4
Tor.*

13

523

Direcțiunea Generală a Securității
Poporului

Ca răspuns la adresa Dvs. No. 336.802 din 4

August a.c., privitor la starea pacientului Dr.

Lorentz Ernest, vă comunicăm următoarele: Pacien-

tu [redacted]

[redacted] este

răspunzător de actele sale.-

M.P. DIRECTORUL SPITALULUI,

Dr. Mayer P.O.

Șeful biroului,

2034

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII POPORULUI
Nr. 340256 12 AUG 1950
DOSAR Nr.

[Signature]

C o p i e

13 24

R A P O R T
=====

Asupra serviciului din postul fix dela Spitalul Central, raportez următoarele :

In ziua de 27 Aug.1950, pe la orele 10,30 doctorul la care făceam post a început să strige din nou lozincile: "Trăiască STALIN! Trăiască ANA PAUKER! Trăiască Partidul Bolșevic Rus! Jos cu comuniștii vopsiți! Jos cu titoiștii din țara noastră!"

Impreună cu tov.VASILE MARIN i-am spus să înceteze de a mai striga și care sunt titoiștii din țara noastră? El a spus că "și domnul TEOHARI este un titoist, că dacă ar fi comunist, n'ar ține comuniștii în închisori. După câteva discuții a încetat a striga.- El văzând liniște în sală deoarece noi stăteam și citeam la masă fără a face gălăgie, la un moment dat am văzut că încerca scândurile dela ușă foarte încet.-

Noi văzând acest lucru, am eșit afară uitându-ne prin gaura dela ușă, să vedem ce o să facă.- El a tras o scândură, a deschis ușa și a eșit pe sală, uitându-se de jur împrejur a luat Istoria P.C.(b) și a intrat înăuntru închizând ușa.- După ce a intrat înăuntru cu Istoria, ne-am dus la el și l-am întrebat ce vrea, deoarece stătea la ușă (geam); el a spus că vrea să iasă afară, însă noi l-am întrebat de ce a luat Istoria. El a spus că e comunist și are voie să citească, începând să strige din nou lozincile favorite lui. Luând istoria dela el, am observat că lipsesc câteva foi. Cerându-i foile rupte de el din Istorie, el a spus că nu știe nimic.- Căutându-i haina, am găsit foile ascunse în mânecă.- Întrebându-l că de ce le-a rupt, el a spus că asta e viața lui și a început să strige iar lozincile de mai sus. Atunci tov.VASILE MARIN, văzând că nu mai încetează cu insultele tov.TEOHARI GEORGESCU, i-a dat două palme, după care a tăcut și nu a mai zis nimic.-

Aceste insulte au fost auzite și de tov.Lt.Maj.CAS MIHAI, GOLDEMBERG M. și frizerul MARCEL, care venise să-l tundă.

28.VIII.1950

Lt.Major /ss/Sahaidac

DIRECTIUNEA

14 28

Nr. 340.256

13 Noembrie 1950

SPITALUL [REDACTED] (CENTRAL)

Rugăm a ne preda prin delegatul nostru pe numitul LORENCZ ERNEST, aflat internat în acel spital la dispoziția noastră, împreună cu referat asupra stării sănătății sale, din care să rezulte dacă susnumitul este sau nu responsabil de faptele sale.

LT. COLONEL DE SECURITATE

R.P.R.
Spitalul de Stat [redacted]
Bucuresti
1950 Noembrie 13

No.9387/950

~~172~~
29
~~15~~

Către

Direcțiunea Generală a Securității Poporului

Referitor la adresa Dvs.No.146043/950,vă trimitem mai jos în copie referatul serviciului IX [redacted] chiatric legală:

„Reținutul Lorentz Ernest nu [redacted]

[redacted] necesită menținerea acestui reținut la spitalul nostru”.-

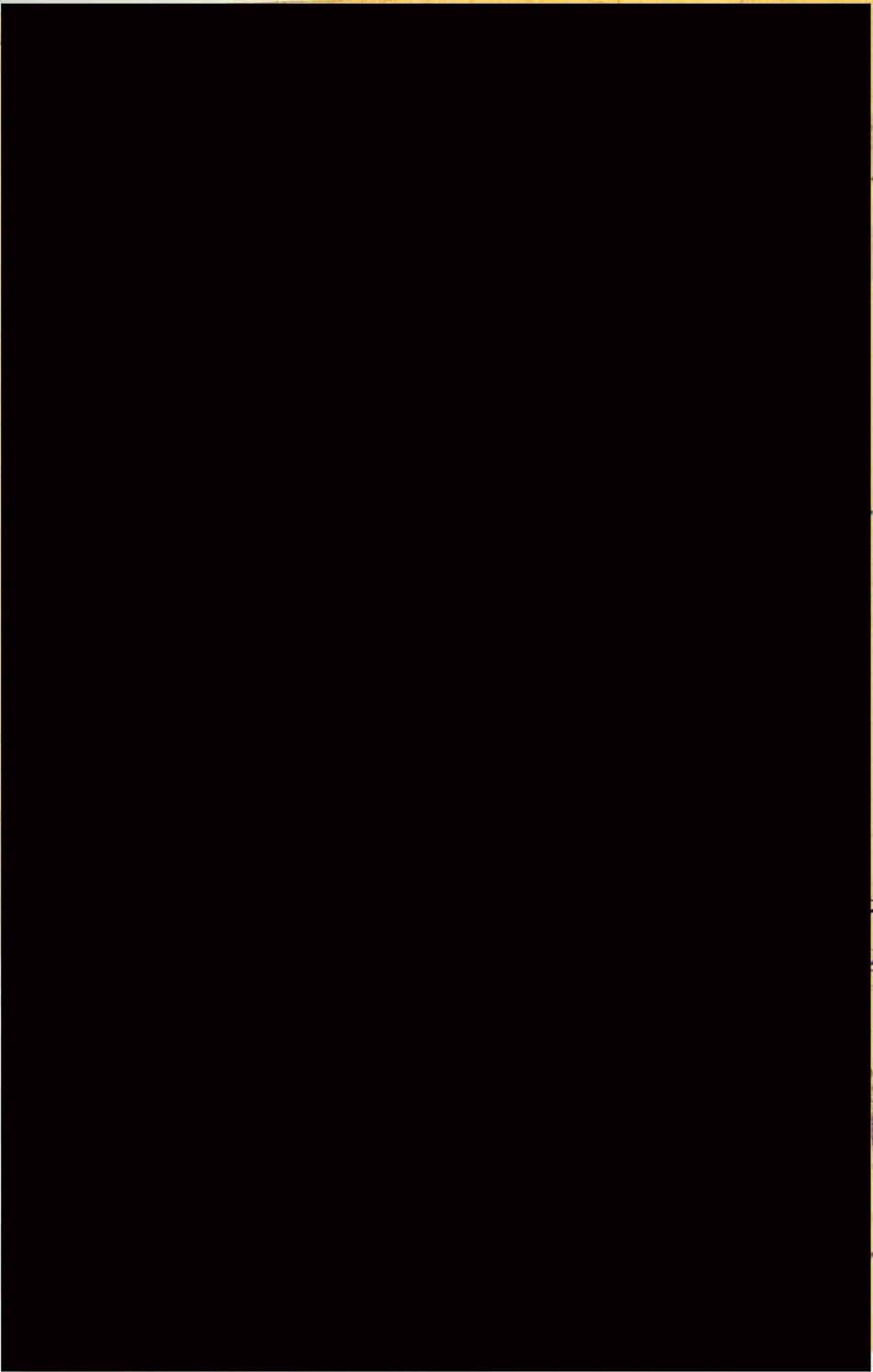
P. DIRECTORUL SPITALULUI,

Dr. Mayer P.

Referent pr.

[Handwritten signature]

2
0

46
30.

31.

